

FRA:n lehdistötiedote
Wien 28. maaliskuuta 2018

Tietotekniikka: oikeuksien suojelu vastaan oikeuksien loukkaaminen?

Tietojärjestelmät voivat olla avuksi kadonneiden maahanmuuttajalasten jäljittämässä ja identiteettivarkauksien torjunnassa. Asiaan liittyy kuitenkin myös merkittäviä perusoikeudellisia riskejä, jotka voivat esimerkiksi johtaa ihmisten epäoikeudenmukaiseen kohteluun turvapaikkamenettelyn aikana. Tämä käy ilmi Euroopan perusoikeusviraston (FRA) uudesta raportista. Viranomaisten turvautuessa yhä tiiviimmin näihin järjestelmiin raportissa annetaan ehdotuksia asianosaisten perusoikeuksien puolustamiseksi entistä paremmin.

"Tietotekniikka lisää tehokkuutta, mutta mitkä ovat sen riskit perusoikeuksiin nähden?" kysyy FRA:n johtaja [Michael O'Flaherty](#). "Tämä on usein esitetty kysymys, jota harvoin kuitenkaan tutkitaan yksityiskohtaisemmin ja johon on kiinnitettävä erityistä huomiota, jos haluamme varmistaa, että EU:n perusoikeuskirjan vahvistamia oikeuksia noudatetaan. Oikeiden suojatoimenpiteiden avulla voimme auttaa minimoimaan oikeuksien loukkauksia ja rakentaa luottamusta siihen, että tietojärjestelmiä käytetään enemmän turvallisuuden lisäämiseen ja muuttovirtojen sujuvuuden parantamiseen."

Koska tietojärjestelmiä käytetään yhä useammin muuttoliikettä ja turvallisuutta koskevissa yhteyksissä, raportissa [Under watchful eyes – biometrics, EU IT-systems and fundamental rights](#) tarkastellaan erityisesti näiden järjestelmien vaikutuksia. Siinä ehdotetaan myös, miten ihmisten perusoikeuksia suojataan:

- Noin 50 prosenttia haastatelluista raja- ja viisumivirkailijoista EU:ssa kertoi tiedontallennusvirheistä omista tietotekniikkajärjestelmissään. Virheet voivat johtua kirjoitusvirheistä, puutteellisesta tulkkauksesta tai siitä, että sormenjäljet kirjataan väärälle henkilölle. Tämä osoittaa, että EU:n ja sen jäsenvaltioiden on parannettava laadunvarmistusta. Niiden pitää myös varmistaa, että ihmiset tietävät, miksi tietoja kerätään ja miten virheellisiä henkilötietoja voidaan helpoimmin oikaista tai poistaa.
- Tietoihin voidaan murtautua, sortotoimia harjoittavat valtiot voivat saada käyttöönsä turvapaikkaa hakevien ihmisten tietoja ja lapsia koskevat tiedot voivat leimata heitä aikuisuuteen asti. Nämä kysymykset vaativat vahvoja takeita tietoihin pääsyn valvonnasta ja tietojen käytön seurannasta.

Tietojärjestelmät voivat olla myös hyvän voima. Noin kolmannes rajavirkailijoista oli työssään löytänyt kadonneiksi ilmoitettuja lapsia. Tämä osoittaa sen, että tietojärjestelmien avulla voidaan jäljittää kadonneita ja ihmiskaupan uhreiksi joutuneita lapsia.

Tietojärjestelmät voivat myös antaa tietoa henkilöistä, jotka saapuvat maahan ilman matkustusasiakirjoja, jos heistä on jo tietoja järjestelmässä. Näin ollen järjestelmän avulla varmistetaan, ettei ihmisiltä laittomasti kielletä maahantuloa.

Lisätietoja saa osiosta [Kysymyksiä ja vastauksia](#) ja/tai ottamalla yhteyttä osoitteeseen media@fra.europa.eu tai soittamalla numeroon +43 1 580 30 642

Tietoa toimittajille

- EU:n jo käytössä olevien laaja-alaisten rajavalvonnan tietojärjestelmien ([viisumitietojärjestelmä](#), [Schengenin tietojärjestelmä](#) ja [EURODAC-järjestelmä turvapaikanhakijoiden tunnistamiseksi](#)) lisäksi suunnitellaan uusien järjestelmien luomista. Tarkoituksena on tehdä tietojärjestelmistä yhteentoimivia, jotta tietoa voitaisiin tulevaisuudessa jakaa niiden välillä.